

ĐỐI XỬ ĐẶC BIỆT VÀ KHÁC BIỆT DÀNH CHO CÁC QUỐC GIA ĐANG PHÁT TRIỂN TRONG CƠ CHẾ GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP CỦA WTO

NGÔ TRỌNG QUÂN *

Tóm tắt: Thuật ngữ đối xử đặc biệt và khác biệt được sử dụng xuyên suốt trong các hiệp định của WTO để mô tả một số điều khoản hướng đến việc dành ưu đãi hơn cho các nước thành viên đang phát triển và kém phát triển nhất trong hệ thống thương mại đa phương. Hiệp định về giải quyết tranh chấp của WTO thừa nhận sự hạn chế về trình độ phát triển của nhóm các quốc gia này, từ đó đặt ra các ưu đãi và trợ giúp pháp lý cho họ nhằm thúc đẩy sự tham gia tích cực và hiệu quả hơn vào cơ chế giải quyết tranh chấp. Bài viết hệ thống các quy định về đối xử đặc biệt và khác biệt trong Hiệp định về giải quyết tranh chấp của WTO; phân tích thực tiễn giải thích và áp dụng chúng; đưa ra một số khuyến nghị cho Việt Nam để tận dụng các ưu đãi này với tư cách một nước thành viên WTO đang phát triển.

Từ khoá: Quốc gia đang phát triển; đối xử đặc biệt và khác biệt; thực thi

Nhận bài: 27/02/2023

Hoàn thành biên tập: 30/7/2023

Duyệt đăng: 30/7/2023

SPECIAL AND DIFFERENTIAL TREATMENTS FOR DEVELOPING COUNTRIES IN WTO'S DISPUTE SETTLEMENT MECHANISM

Abstract: The term Special and Differential Treatment (S&D) is used throughout WTO agreements to describe a number of provisions aimed at providing preferential treatment to developing and least developed member states in the multilateral trading system. The WTO Dispute Settlement Understanding (DSU) recognises the limitations of this member group and provides them with privileges and legal assistance to promote their active and effective participation in the dispute settlement mechanism. This article classifies S&D provisions in the DSU and reviews the practises of interpreting and applying them. Against that background, the author makes some recommendations for Vietnam to utilise these preferential treatments as a developing member state of the WTO.

Keywords: Developing countries; special and differential treatment; implementation

Received: Feb 27th, 2023; Editing completed: July 30th, 2023; Accepted for publication: July 30th, 2023

1. Khái niệm về đối xử đặc biệt và khác biệt trong Hiệp định về giải quyết tranh chấp của WTO

Đối xử đặc biệt và khác biệt (Special and Differential treatment – S&D) là thuật ngữ được WTO sử dụng để mô tả các điều khoản hướng đến việc dành ưu đãi hơn cho các

nước thành viên đang phát triển và kém phát triển nhất (Least-Developed Countries - LDC) trong hệ thống hiệp định của tổ chức này. Các điều khoản S&D hiện tại là kết quả của Vòng đàm phán Uruguay năm 1994. Tuy nhiên, trước thời điểm này, các nước phát triển và đang phát triển đã nhiều lần đàm phán về những quy định nền tảng. Cụ thể, vào năm 1965, Hiệp định chung về thuế

* Thạc sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: ngotrongquan@hlu.edu.vn